

הלכות הדרף היומי

מסכת שבועות

תוכן עניינים

- א. נשבע לבטל את המצוה ולא ביטל פטור לקיים ולא קיים פטור.....1
- ב. יכול נשבע להרע לעצמו ולא הרע יכול יהא פטור ת"ל להרע או להיטיב מה הטבה רשות אף הרעה רשות אביא נשבע להרע לעצמו ולא הרע שהרשות בידו.....2
- ג. איש אשר יקלל את אביו ואת אמו אין לי אלא אביו ואמו אביו ולא אמו אמו ולא אביו מנין ת"ל אביו ואמו קלל אביו קלל אמו קלל.....3
- ד. שבועה שלא אוכל כבר זו שבועה שלא אוכלנה שבועה שלא אוכלנה ואכלה אינו חייב אלא אחת.....4
- ה. זו היא שבועת בטוי שחייבין על זדונה מכות ועל שגגתה קרבן עולה ויורד.....5
- ו. שבועת שוא חייבין על זדונה מכות ועל שגגתה פטור.....5
- ז. אמר שלא אוכלנה והדר אמר שלא אוכל מיחייב תרתי ... שבועה שלא אוכל כבר זו כיון שאכל ממנה כזית חייב שלא אוכלנה אינו חייב עד שיאכל את כולה.....6
- ח. שאם נשאל על הראשונה עלתה לו שניה תחתיה.....7
- ט. מי שנדר ב' נזירות ומנה ראשונה והפריש עליה קרבן ואח"כ נשאל על הראשונה עלתה לו שניה בראשונה.....8

דף כז.

א. נשבע לבטל את המצוה ולא ביטל פטור לקיים ולא קיים פטור

כבר התבאר לעיל דף כה: שכל הנשבע¹ לבטל את המצוה ולא ביטל, פטור משבועת בטוי ולוקה משום שבועת שוא ועושה המצוה שנשבע לבטלה. שבדברים שיש בהן מונע מן התורה אין שבועת ביטוי נוהגת בהן².

כיצד, כגון שנשבע שלא יעשה סוכה ושלא ילבש תפילין ושלא יתן צדקה, וכן הנשבע לחבירו שלא אעיד לך עדות זו שאני יודעה או שלא אעיד לך

¹ רמב"ם שם פ"ה הי"ד, שו"ע שם סעי' ב
² חינוך מצוה רכז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת שבועות

אם אדע לך עדות, אינו לוקה משום שבועת ביטוי אלא הרי זה לוקה משום שבועת שוא מפני שהוא מצווה להעיד. וכן האומר לחבירו שבועה שלא אדע לך עדות, הרי זו שבועת שוא ואינו לוקה משום שבועת ביטוי שאין בידו שלא ידע לו עדות וכן כל כיוצא בזה.³

הנשבע לבטל המצוה ובשעת השבועה לא היה מוטל עליו המצוה ויתכן שלא יבוא עליו חיוב המצוה לעולם, ו"א⁴ שאינו נקרא לבטל המצוה. וי"א⁵, שגם בכה"ג נקרא נשבע לבטל המצוה.

נשבע⁶ לקיים את המצוה ולא קיים, פטור משום שבועת ביטוי. כיצד, כגון שנשבע שיעשה לולב או סוכה או שיתן צדקה לעני או שיעיד לו, אם ידע לו עדות ולא עשה ולא נתן ולא העיד, הרי זה פטור משום שבועת ביטוי, שאין שבועת ביטוי חלה אלא על דברי הרשות שאם רצה עושה ואם לא רצה אינו עושה שנאמר להרע או להיטיב. לפיכך כל הנשבע להרע לאחרים פטור משבועת ביטוי כגון שנשבע שיכה את פלוני או יקללנו או יגזול ממנו או ימסרנו ביד אנס מפני שהוא מצווה שלא לעשות, אבל מ"מ לוקה משום שבועת שוא.

ב. יכול נשבע להרע לעצמו ולא הרע יכול יהא פטור ת"ל

להרע או להיטיב מה הטבה רשות אף הרעה רשות אביא

נשבע להרע לעצמו ולא הרע שהרשות בידו

כבר התבאר במסכת ב"ק דף צא: שהנשבע להרע⁷ לעצמו כגון שנשבע שיחבול בעצמו אף על פי שאינו רשאי⁸ שבועה חלה עליו, ואם לא הרע

³ שם המ"ז

⁴ ר"י הלוי סי' יא מובא בבאר היטב שם ס"ק י

⁵ באר היטב שם בשם הרש"ך ח"ב סי' פב והראנ"ח

⁶ רמב"ם שם המ"ז

⁷ רמב"ם הלכות שבועות פרק ה הלכה יז

⁸ אע"ג דאמרינן בפרק החובל שאין אדם רשאי לחבול בעצמו מדרשא אתיא וכל מידי דלאו מפורש בהדיא לא נקרא מושבע מהר סיני לענין שלא תחול עליו שבועה אף על גב דעבר אדאורייתא דומיא דחצי שיעור. כס"מ שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת שבועות

לעצמו חייב משום שבועת בטוי, נשבע להיטיב לאחרים הטבה שבידו לעשותה כגון שידבר עליו לשלטון או יכבדנו שבועה חלה עליו, ואם עבר ולא עשה חייב משום שבועת ביטוי.

ג. איש אשר יקלל את אביו ואת אמו אין לי אלא אביו ואמו

אביו ולא אמו אמו ולא אביו מנין ת"ל אביו ואמו קלל

אביו קלל אמו קלל

כבר התבאר במסכת סנהדרין דף נג. ודרף פה. שהמקלל אביו⁹ ואמו¹⁰ אפילו לאחר מיתתן, חייב סקילה, אחד האיש ואחד האשה שקללו. ונסקל שנאמר (ויקרא כ פסוק ט) אָבִיו וְאִמּוֹ קָלַל דָּמִיו בּוֹ¹¹, ואחד המקלל בחייהן או לאחר מיתתן הרי זה נסקל¹², וצריך עדים והתראה כשאר כל מחוייבי מיתות בית דין, ואחד האיש ואחד האשה וכן הטומטום והאנדרוגינוס, והוא שיהיו גדולים שהגיעו לכלל העונשין.

⁹ רמב"ם הלכות ממרים פרק ה הלכה א שו"ע ונו"כ יו"ד רמא א

¹⁰ ובמשלי פ"ב פס' כ' "מקלל אביו ואמו ידעך נרו באישון חשך" ועיין במלבי"ם שם שפי' "המקלל אביו ואמו יולדיו יצוייר בשני אופנים, א. איש שהחיים למעמסה עליו וחושב בלבו שהרעות בעולם יותר מן הטובות (כמו שהביא המורה שהיה כן דעת איזה כתות) ושע"כ המציאות הוא לרע, וטוב לו ההעדר, ומקלל אביו ואמו שהיו סבה אל מציאותו באלה החיים הרעים, ועליו אמר שידעך נרו באישון חשך שגר האדם הוא מזלו והצלחתו הזורה על ראשו, וגם מי שנרו כהה או כבה עדיין יש אור קצת, כמו שדעך נרו בלילה ורואה לאור הלבנה, והוא התקוה אשר בלב כל איש, אבל האיש הזה ידעך נרו וישאר באישון חשך בלא אור תקוה וייחול כלל, כמ"ש נר רשעים ידעך, ורשעים בחשך, ידמו, ב. יש עוד אופן שמקלל אביו ואמו בעבור הנחלה שרוצה שימותו קודם כדי שיירש נחלתם במהרה ועל כן חיי יולדיו קשים עליו" וכו'

¹¹ זה מבואר בכתוב וכל מקום שנאמר דמיו בו דינו כסקילה והחמיר הכתוב במקלל יותר מן המכה משום דאית ביה תרתי קלון אביו ואמו והוצאת שם שמים לבטלה ודבר ידוע שהסקילה חמורה מהחנק והרי תרי טעמי שייכי בין מחיים בין לאחר מיתה מה שאין כן במכה דלא שייך אלא מחיים.

¹² דלא במקלל שאר אדם מישראל דאינו חייב לאחר מיתה או ביוצא ליהרג וילפי' ליה מקרא בסנהדרין פ"ה ב' ועיין מנ"ח ר"ם אות כ' דהקשה אמאי ילפי' מפסוק מיוחד לכך "דאי אמרינן דאינו חייב לאחר מיתה דגבי אב צריך ג"כ במקויים שבעמך, א"כ גם המקלל אביו מריפה פטור, א"כ היאך כתבה התורה דמקלל אביו חייב סקילה, יתעורר קושיית הש"ס הולין י"א ע"ב דילמא לאו אביו הוא" ואין לתרין דאזלי' בתר רובא דלא אזלינן בתר רובא היכא דאיכא שני מיעוטים והכא איכא מיעוט שמא אביו מריפי ומיעוט שמא לאו אביו הוא ועיי"ש מה שהאריך בזה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

במה דברים אמורים, שקללום בשם מהשמות המיוחדים¹³, אבל קללם בכינוי¹⁴, אינו חייב אלא בלאו, כמו המקלל אחד מישראל¹⁵.

אולם כבר התבאר שמי שהיו אביו ואמו רשעים גמורים¹⁶ ועוברי עבירות¹⁷ אסור לקללם ואם קלל או הכה פטור¹⁸

דף כז:

ד. שבועה שלא אוכל כנר זו שבועה שלא אוכלנה שבועה שלא אוכלנה ואכלה אינו חייב אלא אחת

אין שבועה¹⁹ חלה על שבועה, שאם אמר: שבועה שלא אוכל כנר זו שבועה שלא אוכל כנר זו, אין השניה חלה.

¹³ ושבעה שמות הם השם הנכתב יו"ד ה"א וא"ו ה"א והוא השם המפורש או הנכתב אדני ואל אלוה ואלהים ואלהי ושדי וצבאות [יסוה"ת פ"ו ה"ב] ויש גורסין ג"כ אהי"ה אשר אהי"ה [שו"ע סי' רע"ו סעי' ט' בשם מור]. ועיין מנ"ח הביא מה' ראשונים דיש דס"ל דאינו חייב אלא בשם המיוחד ממש דהיינו הויה ויש דיעות דגם אדנות אבל שאר שמות לא ויש ראשונים דשאר שמות הויה כינויים

¹⁴ כגון חנון קנא רחום הגדול הנבור והנורא הנאמן וחזק וכיוצא בהן כמש"כ שם ה"ה

¹⁵ ועיי"ש שלדעת הראב"ד גם ע"ז אינו לוקה אלא בשם המיוחד דד' אותיות

¹⁶ "לא נתברר לי אי דוקא שהוא רשע עכ"פ מפסולי עדות דנקרא רשע הוא דאינו חייב, אבל אם אינו פסול לעדות כגון דעבר על לאו שאין בו מלקות דלאו רשע הוא אפשר דחייב. ואפשר כיון דמבואר בלשון עושה מעשה עמך, כל שעבר איזה עבירה, ואפשר אף עבירה דרבנן הוא בכלל אין עושה מעשה עמך עד שיעשה תשובה, ועוד חזון למועד אי"ה". מנ"ח שם אות י"ז ועיי"ש מצוה מ"ה אות ט"ו וז"ל. "ואם עבר עבירה בשוגג אם הוא עושה מעשה עמך, וכו' כיון דהיה שוגג בודאי הוה ליה עושה מעשה עמך, אך אם נודע לו השוגג, כיון דגם שוגג צריך תשובה, א"כ אם לא עשה תשובה הוה ליה בזה עצמו אינו עושה מעשה עמך כיון דאינו עושה תשובה, וכו'. וגדר התשובה שיהיה עושה מעשה עמך אינו מבואר בעבירות שאין בהן חזרת ממון, וצריך לומר דזהו לפי ראות אנשים אם עשה תשובה אמיתית, אף דתשובה בלב סני, עיין קידושין מ"ט ע"ב המקדש וכו' שמא הררה תשובה וכו', מ"מ זה אינו ידוע, ואין יכולים להורגו מספק, אך עשה תשובה כפי הנראה לאנשים שהוא תשובה, הוה ליה עושה מעשה עמך. ולפי מה שכתבנו דבשוגג ולא עשה תשובה הוה ליה אינו עושה מעשה עמך כיון שעבר על מצות עשה דתשובה דהיא רק מצות עשה, א"כ נראה דבכל העבירות אפילו עבר רק על מצות עשה הוה ליה אין עושה מעשה עמך. ועיין תוס' יבמות כ"ב ב' ד"ה כשעשה, נראה שם דאף כשהוציא שם שמים לבטלה כל זמן שלא עשה תשובה הוה ליה אין עושה מעשה עמך, א"כ הוא הדין בכל עבירות שבתורה, כן נראה לי.

¹⁷ אפילו נגמר דינן להריגה והם יוצאים ליהרג ואפי' נגמר דינם ליהרג בערכאות יד אברהם סעי' ד'

¹⁸ ועיין בברכ"י יו"ד שם סעי' ד' הביא מהגר"ח בן עטר [האור החיים] בספרו ראשון לציון דאע"ג דאסור להכותם ולקללם עכ"פ א"צ לכבדם והוא שם חלק עליו והוכיח מהא דהקב"ה אמר לאברהם בעוובו את אביו תרח "לך אני פוטר מכיבוד אב ואם ואינו פוטר לאחר" ואע"ג דתרח היה רשע

¹⁹ שו"ע ונו"כ רלח כא, רלמי יג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת שבועות

וכן אם²⁰ אמר בתחלה שבועה שלא אוכל ככר זה שמשמעו אפילו קצת ממנו²¹, ואחר כך אמר שבועה שלא אוכלנה שמשעתו אכילת כולו²², אין השנייה חלה, שאי אפשר לו לאכול כולה אם לא שיאכל מתחלה מקצתה, ואין מקום לשנייה לחול שכבר הוא מושבע על כל כזית וכזית ממנו²³.

ה. זו היא שבועת בטוי שחייבין על זדונה מכות ועל שגגתה

קרבן עולה ויורד

כבר התבאר לעיל דף כו: שבשבועת ביטוי²⁴ שנשבע אחת מארבע מחלוקות הנזכרות²⁵, והחליף כגון שנשבע שלא יאכל ואכל או שיאכל ולא אכל או שאכלתי והוא לא אכל שלא אכלתי ואכל הרי זו שבועת שקר, ואם נשבע לשקר במזיד לוקה, בשוגג מביא קרבן עולה ויורד שנאמר (ויקרא ה פסוק ד) וְנִעְלַם מִמֶּנּוּ וְהוּא יָדַע וְאִשָּׁם לְאַחַת מֵאֵלֶּה וְגו'.²⁶

ו. שבועת שוא חייבין על זדונה מכות ועל שגגתה פטור

כבר התבאר לעיל דף כ: שכל הנשבע²⁶ שבועת שוא מארבע שבועות שהוזכרו שם עובר בלא תעשה, שנאמר (שמות כ פסוק ז) לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם

²⁰ שם רלה יא

²¹ וחייב על כל כזית וכזית. כמבואר בשו"ע רלה י

²² כמבואר שם.

²³ לבוש וש"ך שם טו ועיין בה"י רע"א וז"ל וכן אם אמר שבועה שלא אוכל היום והזור ונשבע על הככר שלא אוכלנה ואכלה כולה באותו יום אינו חייב אלא א' עכ"ל הרמב"ם והראב"ד סובר דשבועה שניה חלה שבתחלה לא נשבע אלא ליומו ולבסוף נשבע על אותו ככר לעולם והכ"מ כתב דמ"מ לגבי אותו יום אין כאן תוספת ואינו חייב אלא א' עי"ש

²⁴ אולם בשבועת העדות חייב בין בשוגג בין במזיד וז"ל הרמב"ם הלכות שבועות פרק א הלכה יב שבועת העדות כיצד, העדים שידעו עדות ממון ותבעם בעל העדות להעיד לו וכפרו בעדותן ולא העידו ונשבעו שאינן יודעין לו עדות זו היא נקראת שבועת העדות, וחייבין על שבועה זו קרבן עולה ויורד בין שהיו מזידין בין שהיו שוננים שנאמר נפש כי תחטא ושמעה קול אלה והוא עד ולא נאמר בה ונעלם לחייב על הזדון כשגגה. ובשבועת שוא אינו חייב כלל שום קרבן לא אשם ולא עולה ויורד אלא במזיד חייב מלקות ובשוגג פטור מכלום. כמבואר שם הלכה ז, ושבועת הפקדון חייב אשם בין בשוגג בין במזיד מלבד באונס כנזכר.

²⁵ רמב"ם הלכות שבועות פרק א הלכה ג

²⁶ שם ה"ז חינוך מצוה ל

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

ה' אֶלְהִידָּ לְשׂוּא, ואם היה מזיד לוקה²⁷ ואף על פי שאין שם מעשה, לרוב חומר הענין חייבתו התורה מלקות²⁸, ואם היה שוגג פטור מכלום.

ז. אמר שלא אוכלנה והדר אמר שלא אוכל מיחייב תרתי ...

שבועה שלא אוכל כבר זו כיון שאכל ממנה כזית חייב

שלא אוכלנה אינו חייב עד שיאכל את כולה

שבועה שלא²⁹ אוכל כבר זה חייב על כל כזית וכזית שיאכל ממנו, דהא מיד שאכל ממנו כזית אחד חייב, וכן בכל כזית וכזית שיאכל, אבל איסורא אפילו בכל שהוא איכא³⁰.

²⁷ והנה העובר על לאו זה צריך התראה, וכן הוא להדיא בר"מ שם [פ"ה ה"ב], ואע"פ שהוא דיבור בלא מעשה צריך התראה, דלא כנראה מדברי הכסף משנה פ"ב מעכו"ם ה"ט גבי מגדף דבדיבור אין צריך התראה, ובר"מ פ"ב מעדות ה"ד וראב"ד שם. (מנחת חינוך שם אות ו).

²⁸ והנה בלאו זה אם חזר תוך כדי דיבור אינו חייב, עיין ר"מ פ"ב משבועות ה"ז. אע"פ שמלשון הר"מ נראה, דדוקא בשבועה להבא שייך תוך כדי דיבור, אבל בשבועה דלשעבר שעבר העבירה לא אמרינן תוך כדי דיבור כדיבור, מ"מ מלשון הש"ס נדרים פ"ז ע"א דאמרי בר ממגדף ועובד עבודה זרה וכו', נראה דבלשעבר ג"כ תוך כדי דיבור חוץ מהמנויים, דאלו המנויים ג"כ כבר עברו ומ"מ היה מהני תוך כדי דיבור אי לא משום חומרא דהני, הא בכל מקום מהני, ועיין קצות החושן סי' כ"ח סק"ח. (מנחת חינוך שם אות ט).

²⁹ שו"ע ונו"כ ר"ח י

³⁰ כ"כ הטור ולא ידעתי מנ"ל הא וגם לקמן סעיף ט"ו בשבועה שאוכלנה ונשרף מקצתה אמרינן שאין צריך לאכול המותר ומשמע דאפילו איסורא ליכא אם לא יאכל המותר ומדברי הב"ח סעיף ח' נראה מבואר דמדמי לה לחצי שיעור אסור מן התורה ולפי זה י"ל דדוקא בשבועה שלא אוכלנה אסור אפי' בחצי שיעור אבל באוכלנה לא נתחייב אלא לאכול כולה אבל צ"ע מנ"ל לחלק בכך דודאי ל"ד לחצי שיעור דהתם כיון דאסור עליו סתם אמרינן אף על גב דלענין מלקות לא לקי אלא בכזית לענין איסורא אפי' חצי שיעור אסור מה"ת אבל הכא לא נשבע אלא שלא יאכלנה כולה ודמי למי שנשבע בפירוש שלא יאכל כזית כבר דודאי לא מיתסר בחצי שיעור וכ"מ מלשון רש"י והר"ן דכתבו דשלא אוכלנה משמע כולה אבל מקצת לא אסר עליו כו' ומכ"ש למ"ש הב"ח לעיל סעיף ד' דדעת הטור דאף בנשבע שלא לאכול פחות מכזית נבילה לא חיילה השבועה כיון דאיכא איסורא בחצי שיעור א"כ אם איתא דנשבע שלא יאכלנה איכא איסורא בחצי שיעור אמאי באמר אח"כ שבועה שלא אוכל כבר זה חלה השניה וצ"ע. ש"ך ס"ק יב, אולם עיין חת"ס כאן שכתב ולא קשיא מידי דכתב הר"ן [שם] דחצי שיעור בשבועה נמי אסור משום חזי לאצטרופי, כדאיתא ביומא ריש פרק יום הכפורים [עד, א] וכמו שכתב הר"ן בפרק ג' דשבועות דף רצ"ח ע"א [פ, א דבור ראשון] נמי יהיב האי טעמא דוקא, הכי נמי נשבע שלא אוכלנה כל זמן שהכבר שלם לפניו אסור אפילו בכל שהוא משום דחזי לאצטרופי, וא"כ כשנשרף קצת מן הכבר תו לא חזי לאצטרופי ושרי באידך לכתחלה, ומשום הכי שפיר חייל אידך שבועה שלא אוכל דנפקא מיניה לכשישרף, ודוק דהשתא לא קשה מידי קושית הש"ך.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת שבועות

ואם אמר שבועה שלא אוכלנה, כולה משמע³¹, ואינו חייב עד שיאכלנה כולה. מיהו גם בזו איכא איסורא אפילו בכל שהוא.

ומכל מקום אם אכלו כולו אלא ששייר ממנו פחות מכזית חייב כאילו אכלו כולו³², הלכך אם אמר בתחלה שבועה שלא אוכלנה ואחר כך אמר שבועה שלא אוכל כבר זה גם שבועה שנייה חלה, שמתחלה לא נשבע אלא על כולה אבל על מקצתו אינו חייב, וכשאוכל ממנו כזית עובר על השנייה³³ וכשגומר לאוכלן מתחייב אף על הראשונה.

ח. שאם נשאל על הראשונה עלתה לו שניה תחתיה

כבר התבאר במסכת נדרים דף יז. ית. ודרף סט. שלמרות שאין שבועה חלה על שבועה³⁴, ואין שבועה חלה על נדר³⁵, ואם אמר שבועה שלא אוכל כבר זה שבועה שלא אוכל כבר זה איך שנייה חלה, שאין לה לשנייה מקום לחול³⁶. מכל מקום אם נשאל על הראשונה, חלה השנייה מיד במקומה³⁷ וכל שכן בנדר³⁸, ונשאר באיסורו עד שישאל גם על השנייה³⁹.

³¹ וכן בשאמר שאמר שלא אוכלנה לכבר זה. ש"ך שם יא

³² ובספר תורת חיים פ"ג דשבועות דף פ"ו ע"ג כתוב דנ"ל דאינו חייב עד שיאכל כולו. ש"ך שם יג

³³ לכאורה דוקא אם היה בכבר זה שני זיתים, אבל בפחות הנה גם בכזית ממנו כבר יש שבועה ראשונה, כיון דמה ששייר יהיה פחות מכזית הרי חייב כאלו אכלה כולה. גליון מהרש"א אות ו

³⁴ שו"ע ונו"כ יו"ד רלח כא, רל"ט יג

³⁵ שאם אסרו תחילה בנדר אין השבועה חלה עלי. ר"ן דף י"ח. בית מאיר רלח שם

³⁶ אולם בתשובת מהר"ן ח' חביב סימן ק"מ [ק"מ] [קל"ט] [ד"ה נסתפקתי במי], והביאו בתשובת מנחם עזריה [מפאנו] סימן מ"ח, דקדק מלשון רמב"ם [שבועות ו, יז] דזה רק לחיובא, לאפוקי מנדר שיש נדר בתוך נדר גם לחיובא, אבל לאיסורא חל שבועה על שבועה. ולסברתם אם מתיר שבועה שנייה ואחר כך הראשונה נמי שפיר דמי, מה שאין כן זולת סברתם, דאם כן דלא חלה גם לאיסורא עד שיתיר ראשונה, אי אפשר להתירה קודם. בגליון מהרש"א שם ט

³⁷ שהחכם עוקר הנדר מעיקרו וכאילו לא היתה השבועה הראשונה כלל ונמצא שניה חלה למפרע ומשמע דבהפרת הבעל דמינו גיזו ואינו עוקר הנדר מעיקרו אף שהפר הראשונה אין השנייה חלה וכ"כ בתשובת מהר"ם מינ"ץ סימן מ' עיין שם. ש"ך שם כו. וכן לשון הרמב"ם הלכות נזירות פרק ג הלכה י "והראשונה כיון שהתירה כאילו אינה מעיקרה". וצ"ע בפירוש משניות להרמב"ם במשנה אחרונה בפרק י' מנדרים ז"ל, שענין הפרה ביטול השבועה מעיקרו וכו', וזה לא יעשנו בלתי האב והבעל, וענין השאלה לחכם שאנו קורין היתר נדרים, הוא שיתיר השבועה הנקשרת והמחוייבת ויסתלק דינה מן העתיד. גליון מהרש"א שם יב

³⁸ ערוך השולחן רכט כג

³⁹ מכאן נראה דמי שנשבע על דבר משך זמן, ונשבע בהפכה למשך אותו זמן ונוסף עליו ימים, שאף על פי שאינה חלה לזמן ראשון, ועל השני לבדו לא הוציא שבועה מפיו, חלה היא לזמן שני. ועיין לעיל דין י"ב, והרש"ך חלק א' סימן פ"ב, ערך לחם שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת שבועות

לפיכך מי שאסר עליו⁴⁰ כבר אחד שני פעמים, או שנשבע עליו שני פעמים, אף על פי שנשבע עליו והתירו לו פעם אחת, עודנו באיסורו עד שישאל עליו פעם שנית, שכיון שנשבע עליו שני פעמים האיסור האחרון לא חל על האיסור הראשון שלא היה לו מקום לחול, וכשהתירו לו פעם אחת פקע האיסור הראשון ותיכף חל עליו האיסור השני, לפיכך צריך שיתירו לו פעם שנית.

מי שנשבע או קיבל עליו בנדר, שכל פעם שיעשה דבר מה, ישלם לצדקה סך מסוים, וכדומה, ורוצה להתיר נדרו או שבועתו, יש להסתפק האם חייב בכל פעם שעושה להתיר, או מועיל היתר אחד על הכל⁴¹.

ט. מי שנדר ב' נזירות ומנה ראשונה והפריש עליה קרבן

ואח"כ נשאל על הראשונה עלתה לו שניה בראשונה

כבר התבאר במסכת נדרים דף יז: שמי שנזר⁴² שתי נזירות, בין שנדר שתייהן בבת אחת⁴³ בין שנדר זו אחר זו, כגון שאמר הריני נזיר יום הריני נזיר יום, ומנה את הראשונה והפריש קרבן, ואחר כך נשאל על הראשונה והתיר נדרו, עלו לו ימי נזירות ראשונה בשניה ומביא זה הקרבן ונפטר, ואפילו הביא כפרתו ואפילו גלח שערו ואחר כך נשאל עליה עלתה לו ראשונה בשניה, שהרי אין השניה חלה אלא לאחר הראשונה והראשונה כיון שהתירה כאילו אינה מעיקרה⁴⁴.

⁴⁰ שו"ע ונו"כ רכט ג

⁴¹ בש"ך שם כט הביא שבתשובת מהר"מ דפוס פראג סי' קפ"א הסתפק אדם שנדר שבכל פעם שיעשה דבר, שיפרע פשוט, מה תקנה יש לו כי אין להתיר לו עד שיתחייב הפשוט, ואם כן בכל פעם ופעם יצטרך שאלה לחכם או שמא י"ל הותר הראשון הותרו כולם כיון שאינם יכולים לחול עד שיחול הראשון תחלה וצ"ע ריב"א עכ"ל. וכתוב בתשובת מהר"מ מינ"ץ שזהו ספיקו באם הוא כמי שאמר שבועה שלא אוכל כבר זה, שבועה שלא אוכל כבר זה, אינו חייב אלא אחד דאין שבועה חלה על שבועה, ואם הותרה הראשונה חלה שבועה שניה, וכך גם כאן כיון שאמר בכל פעם שיעשה דבר כו' הרי זה כאלו נשבע כמה שבועות, על אותו דבר ואין שניה חלה עד שהותרה הראשונה, וא"כ בכל פעם צריך שאלה, או שמא י"ל שהכל שבועה אחת לכך אמרינן הותר הראשון הותר כולם ששבועה שהתרה מקצתה הותרה כולה.

⁴² רמב"ם הלכות נזירות פרק ג הלכה י

⁴³ ובתוספות שבועות (דף כ"ז ע"ב) ד"ה הכי השתא, הקשה ריב"ם כשקיבל עליו שתי נזירות בבת אחת, ונשאל על אחת מהם, נאמר נדר שהותר מקצתו כו', ונראה דיש לחלק, כיון דסליק למנין שתי נזירות כקביל כ"א בפ"ע דמי

⁴⁴ שהחכם עוקר את הנדר או את השבועה מעיקרה ומשוי ליה נדר בטעות כאילו לא נדר ואפי' כפתוהו על העמוד ללקות על שעבר על נדרו או שבועתו הרי זה נשאל לחכם ופטור. רדב"ז שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת שבועות

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

